

Diverse julseder

Sedan gammalt har forskningen ägnat stort intresse å julbröden, särskilt sådana som fåt en mera pryddlig, konstnärlig form. Därvid har man emellertid alltför mycket dröjt vid sådana former, som kunnat uttolkas såsom härstammade från heden tid och man har försummat att studera städernas formbröd, som dock kanske rentav är förebilden för de brödformer man studerat och därigenom har man utestängt sig från den verkliga förståelsen av deras innebörd. Det vore därför av stor betydelse, om vi kunde fåhjälp att uppsåra de julbröd som bakas i de olika städerna och stadsliknande samhällena jämte uppgifter om hur länge de brukat tillämpas vid julbaken och hur de använts i familjerna.

1. Vilka bröd- och kakformar bakas i Eder stad till julen (julbockar, julgrisar, ryttare, gubbar, gummor m.fl.)? När började bakas? Det är tämligen ofta som man påsenaste tid börjat baka bröd efter mönster, som man sett i jultidningar. Var god inköp ett exemplar av varje bröd- eller kaksort å oss och anteckna deras benämningar, deras användning, hur länge de varit i bruk i staden eller hur länge respektive bageri tillhandahållit dem. Vilka bröd säljs i brödstånd påtorgen före jul?
2. Brukade barnen fåjulhögar i stadshemmen? Eller brukade de fåblott ett julbröd till en bestämd festmåtid el. dyl.
3. Brukade man ha jultomte el. julbock som kom med julklappar? Hur långt tillbaka kan dylika utklädningar dateras? Brukade julsångare komma och sjunga julsånger för att bli trakterade? Minns man stjärngossar och de visor eller enkla upptåg som hörde till deras uppträdande?
4. Minns man i de hem där Ni umgåås när julgran började användas mera allmänt. Kan Ni skaffa avbildningar av julgranar från olika hem jämte uppgifter om resp. hems traditioner beträffande julgranen och dess klädsel. Vad kallades eventuellt före julgranen, någon annan trädliknande julprydnad, julbuske el. dyl.
5. Känner Ni till familjer i Eder stad där man använder julkrubba (ett litet stall med bilder, modellerade eller av papper, föreställande Maria med barnet, herdar och tre vise män m.m.). Hur länge har man tillämpat denna sed och varifrån har man fåt den.
6. Vilket å började myndigheterna placera julgran påtorget eller annan öppen plats i Eder ort?
7. När började man använda adventsljus och adventsstjärna?
8. Brukar man ha speciella julmarknader påEder ort? Av vilken art äro de? Vilka varor saluföras särskilt för detta tillfälle?
9. Vilka nybildningar inom jultraditionernas område känner Ni till? Vilka nyheter har t ex pappershandlarna bidragit med i form av tomtar, bonader m.m. ?